

**“ELS” Müstəqil Araşdırmalar
Mərkəzi**

Tullantıların idarə edilməsində ictimai davranış

İRADƏ YAQUBOVA

16 aprel 2010-cu il

İSTEHSALAT VƏ MƏİŞƏT TULLANTILARI HAQQINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

**30 iyun 1998-ci il
№ 514-İQ**

Maddə 5. Tullantılarla bağlı fəaliyyət münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində dövlət hakimiyyət orqanlarının vəzifələri

- Tullantıların toplanması və emalı üçün qanunvericilikdə müəyyən edilən qaydada iqtisadi həvəsləndirmənin təmin olunması;
- Tullantılarla bağlı fəaliyyətdə ətraf mühitə dəyən zərərin zərər yetirən tərəfindən ödənilməsinin təmin edilməsi;

İSTEHSALAT VƏ MƏİŞƏT TULLANTILARI HAQQINDA AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

30 iyun 1998-ci il
№ 514-İQ

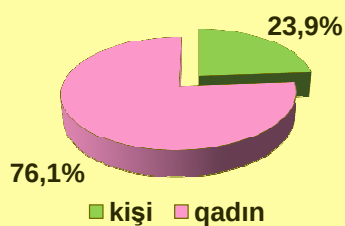
Maddə 17. Tullantılarla bağlı fəaliyyətə ictimai nəzarət

Tullantılarla bağlı fəaliyyətə ictimai nəzarət qanunvericilikdə müəyyən olunan qaydada ictimai birliklər, əmək kollektivləri və vətəndaşlar (əhali) tərəfindən həyata keçirilir.

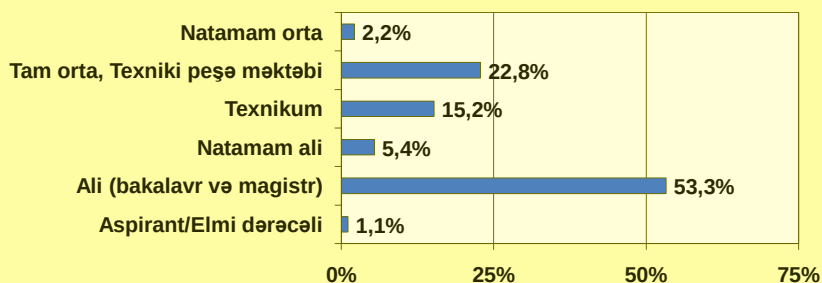
Tullantılarla bağlı fəaliyyətə ictimai nəzarətin məqsədi dövlət orqanları və bələdiyyələr, eləcə də hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən bu Qanunun tələblərinin yerinə yetirilməsini araşdırmaqdan ibarətdir.

TƏDQİQATIN PARAMETRLƏRİ

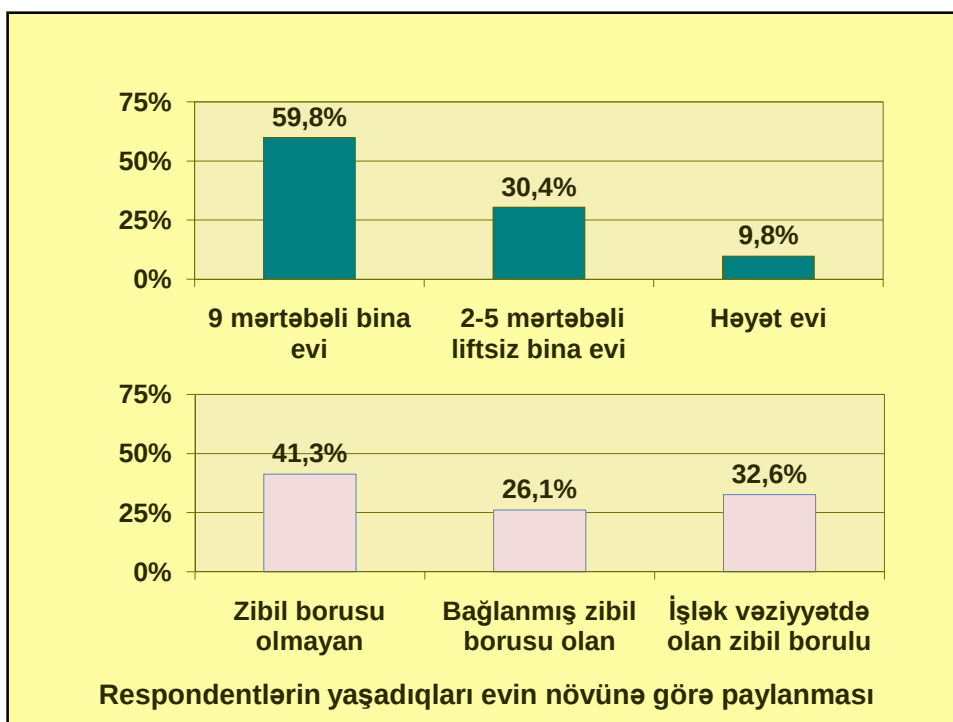
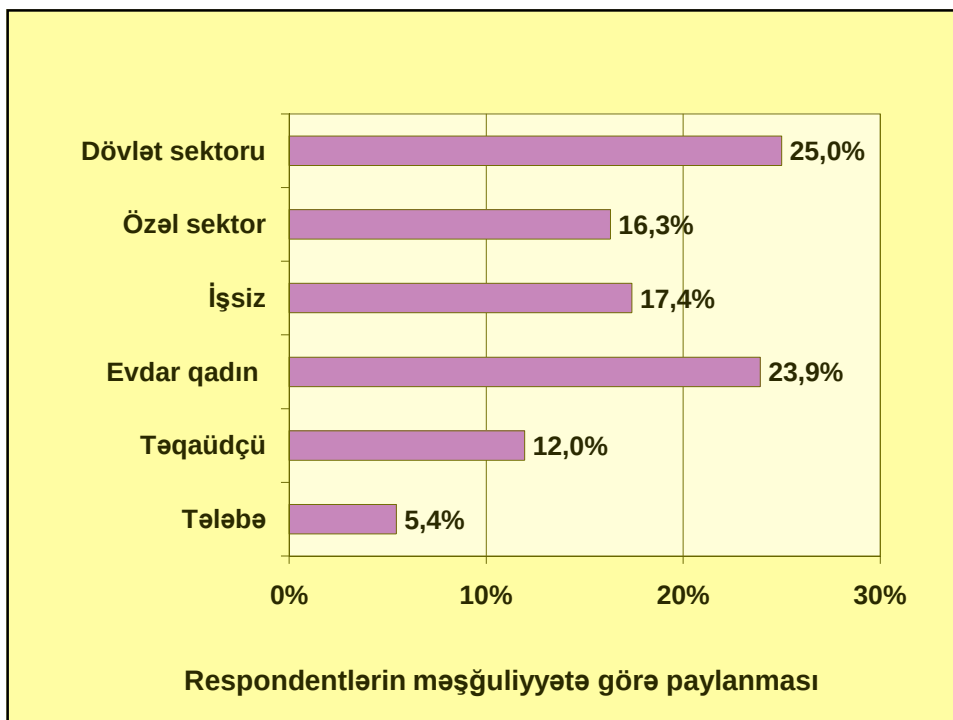
- ✓ Tədqiqat 2010-cu il 25-28 fevral tarixində Bakı şəhərinin Binəqədi, Xətai, Səbail, Nərimanov, Nəsimi, Nizami və Yasamal rayonlarının ərazisində keçirilmişdir.
- ✓ Sorğu 16 və ondan yuxarı yaşlı əhalini əhatə etmişdir.
- ✓ Sorğu anketi sosioloqlar qrupu tərəfindən tərtib edilmişdir.
- ✓ Tədqiqat respondentlərin evlərində şəxsi müsahibə (face to face) üsulu ilə aparılan rəy sorğusu formasında keçirilmişdir.
- ✓ Sorğunun keçirilməsi üçün xüsusi hazırlıq kursunu keçmiş intervüerlər qrupu hazırlanmışdır.
- ✓ Respondentlərin seçimi yaşadıkları binalarının növünə və mərtəbəyə görə aparılmışdır (həyət evləri, 5 mərtəbəli binalar, 9 mərtəbəli binalar – zibil borusu işlək vəziyyətdə olan və bağlı olan binaların 1, 3, 5 və 9-cu mərtəbələrində).
- ✓ Sorğu ilə 186 nəfər əhatə olunmuşdur.

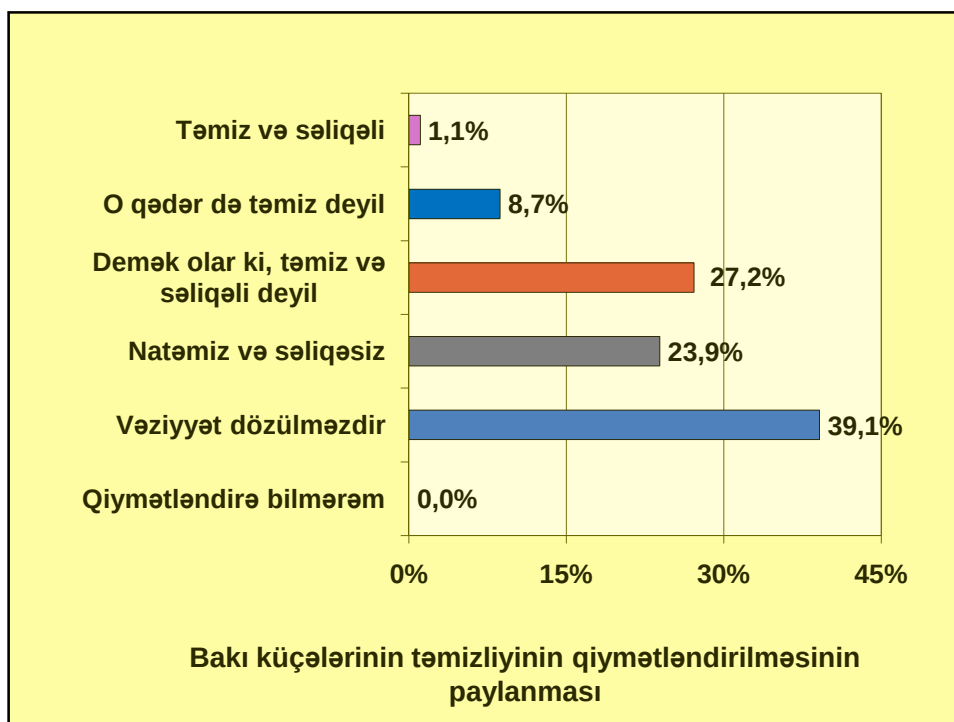

Respondentlərin cinsə görə paylanması

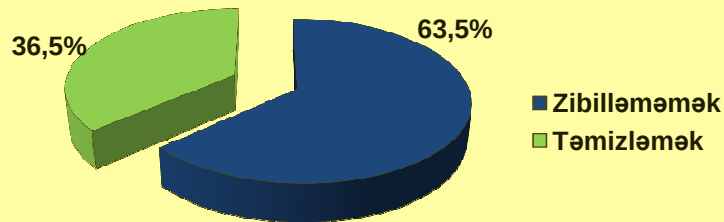
Respondentlərin təhsilə görə paylanması

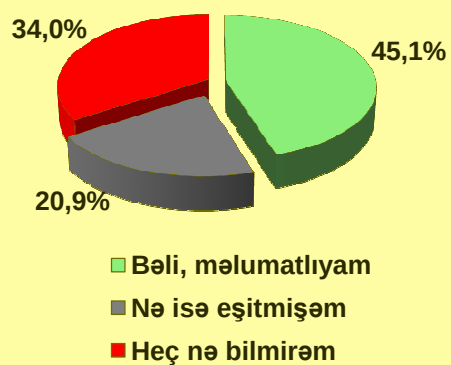

Əhalinin mədəniyyət səviyyəsinin aşağı olması	– 71,7%
Zibilin yığılması düzgün təşkil edilməyib (qutular yoxdur, vaxtlı-vaxtında daşınmır)	– 65,2%
Zibilləməyə görə cəzalar tətbiq edilmir	– 57,6%
Kommunal xidmət işləmir, dalandarlar çox azdır	– 56,5%
Çoxlu tikinti gedir, yük maşınları yolları dağdır, tikinti zibili və tozu şəhəri çirkləndirir	– 43,5%
Bələdiyyələrin işinin qənaətbəxş olmaması	– 25,0%
Müvafiq qurumların məsuliyyətsizliyi	– 17,4%
Dalandar və süpürgəçilərin işinin düzgün təşkil edilməməsi, şəhərin yalnız səhərlər süpürülməsi	– 8,7%
Maarifləndirmə və təbliğatın olmaması	– 4,3%
Sanitar epidemioloji xidmətin qənaətbəxş işləməməsi	– 3,3%
Şəhər təmizdir və vaxtlı-vaxtında yığılır	– 1,1%
Məişət obyektləri rəhbərliyinin məsuliyyətsizliyi	– 1,1%

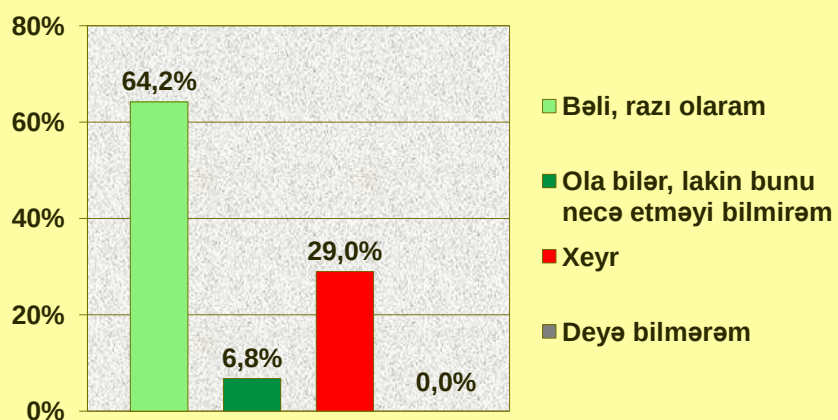
Paytaxtımızı təmiz saxlamaqda bizə maneçilik edən səbəblərin paylanması

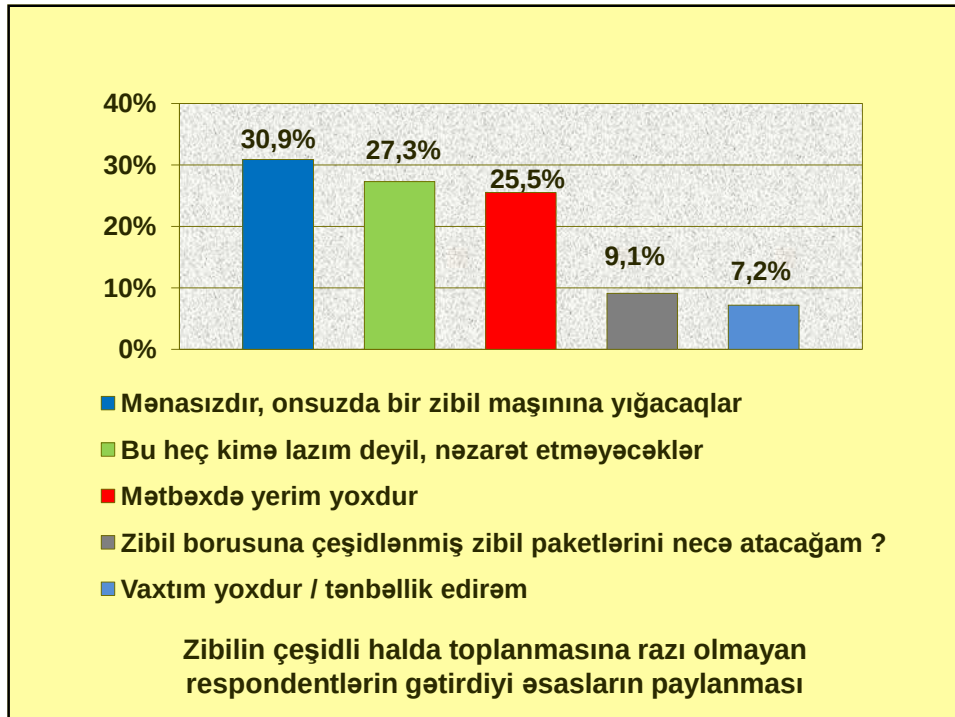
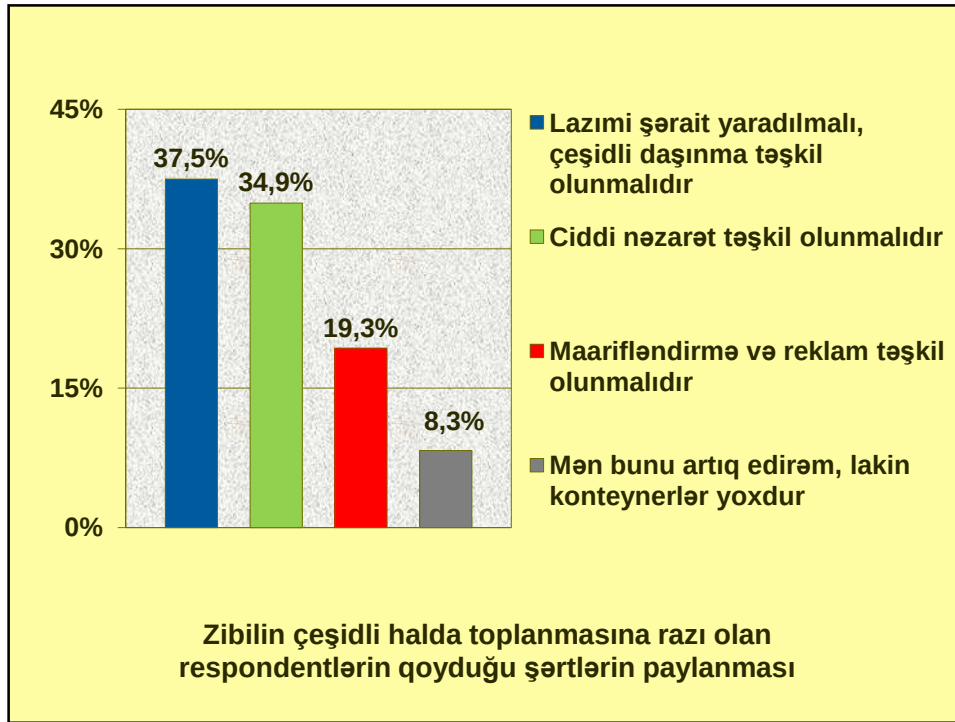
Respondentlərin küçə və həyətləri təmiz saxlamaq üçün ilk növbədə zibilləməmək və ya təmizləməyin lazım olmasına münasibətlərinin paylanması

Respondentlərin zibilin çeşidli halda toplanması
barədə məlumatlı olmalarının paylanması

Respondentlərin zibilin çeşidli halda toplanmasına razı
olmalarının paylanması

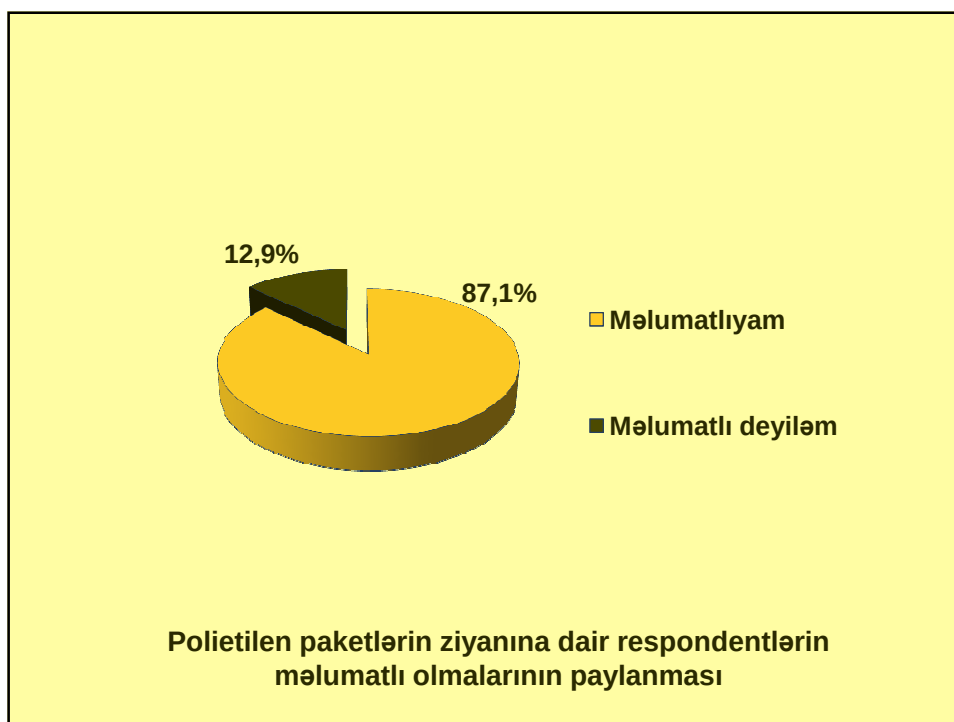
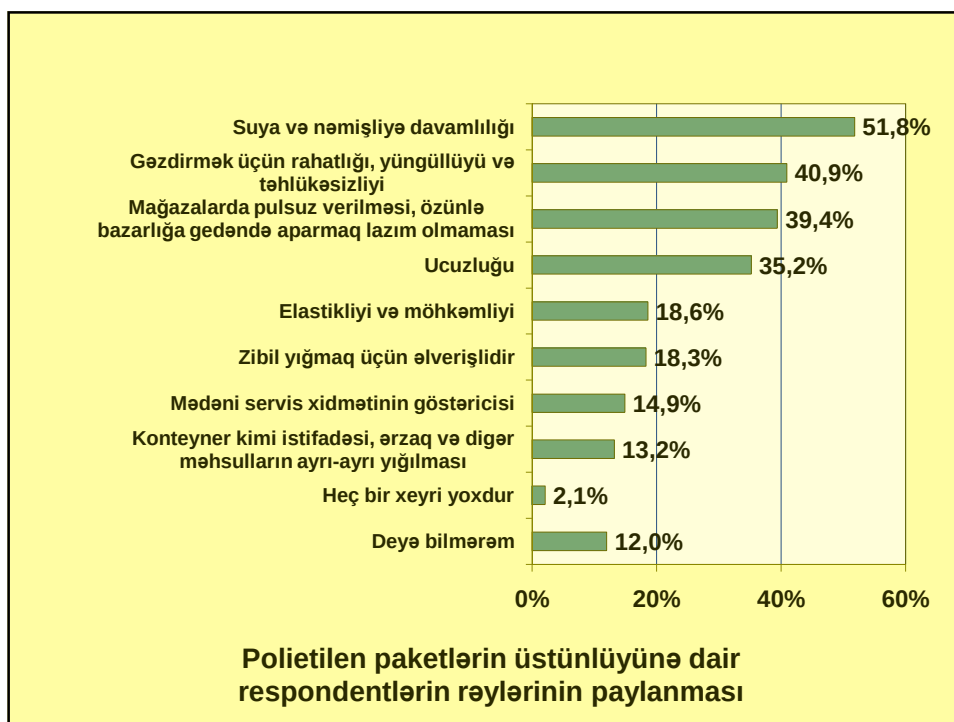

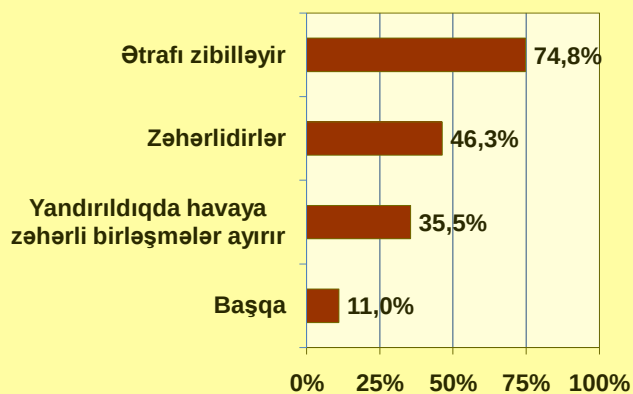

Nəticələr:

- Əhali məişət tullantılarının çeşidlənmiş halda yığmağa müsbət yanaşır və buna ümumilikdə hazırdır;
- Məişət tullantılarının çeşidlənməsini əhali tərəfindən təmin etmək üçün müvafiq konteynerlərin yerləşdirilməsi, zibilin çeşidlənmiş halda toplanılması və daşınması təşkil edilməlidir;
- Şəhərdə zibil qutularının lazımi miqdarda yerləşdirilməsi və vaxtlı-vaxtında boşaldılmalarını təmin edilməlidir;
- Paytaxt küçələrinin təmizliyini təmin etmə sistemi təkmilləşdirilməlidir;
- Əhalinin maarifləndirilməsi məqsədi ilə müxtəlif tədirlərdən istifadə edilməlidir:
 - aksiyalar və kampaniyalar (“Təmiz şəhər hər birimizdən başlayır”)
 - sosial reklamlar
 - KİV vasitəsilə kampaniya
- Şəhərin təmizliyinin saxlanılmasına ciddi dövlət nəzarəti təşkil edilməli, müvafiq cəza sanksiyaları tətbiq edilməli və həyata keçirilməsi üçün lazımi qurumlar yaradılmalıdır.

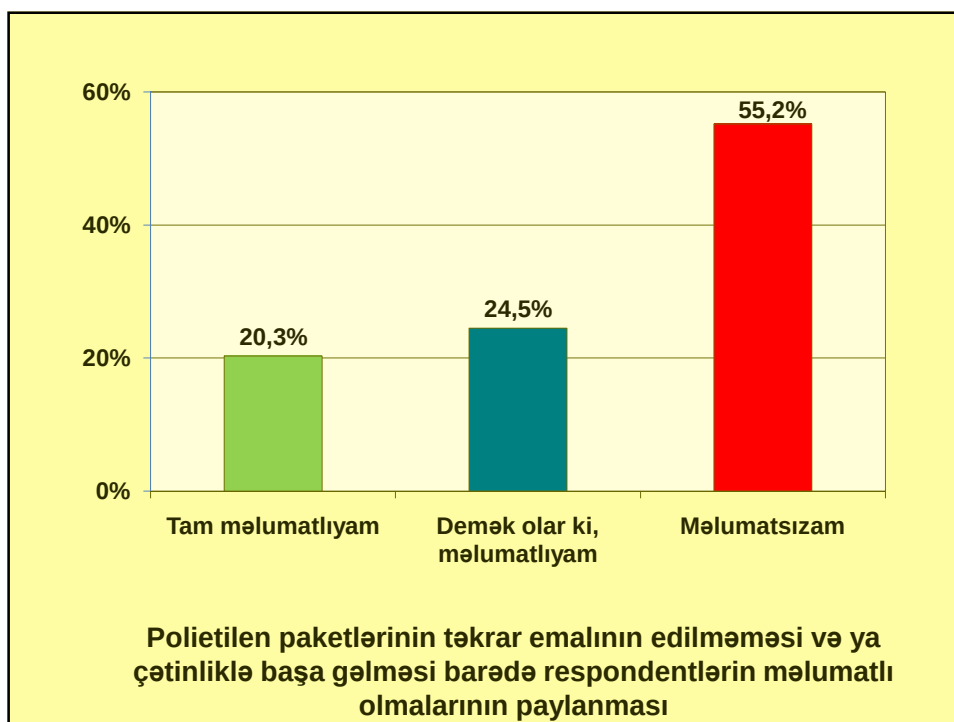
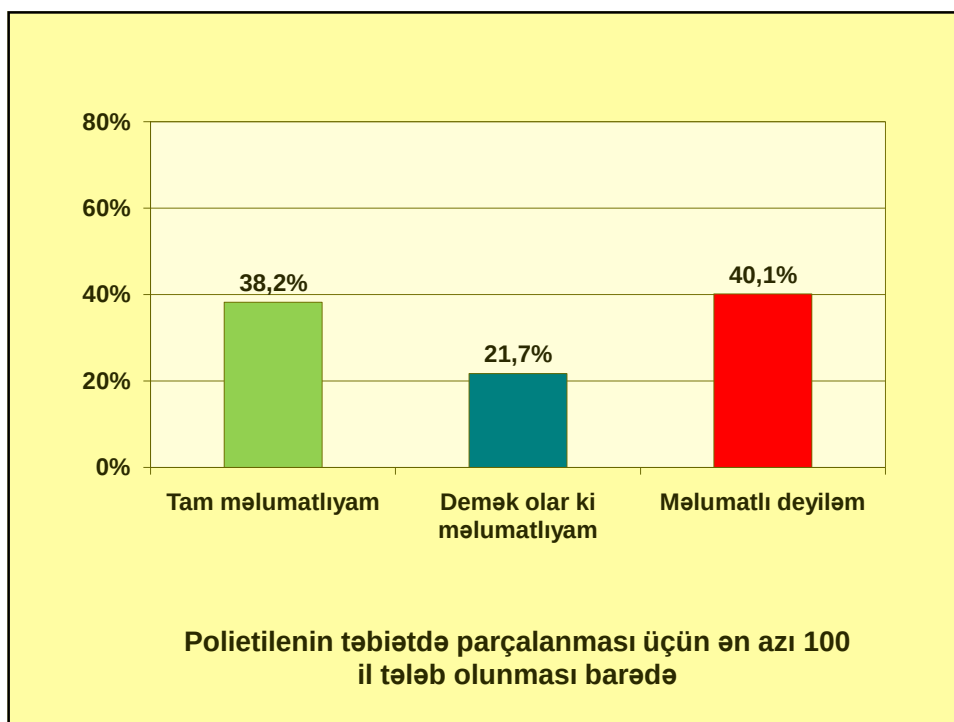
POLİETİLEN PAKETLƏRİN İSTİFADƏSİNİN TƏDQIQI

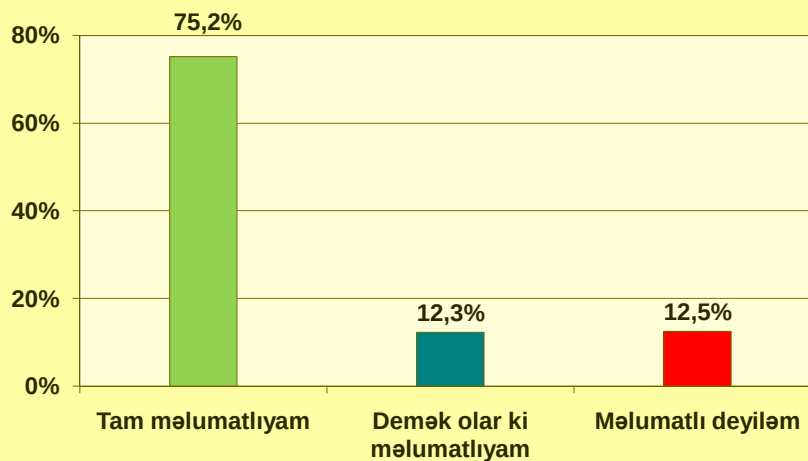

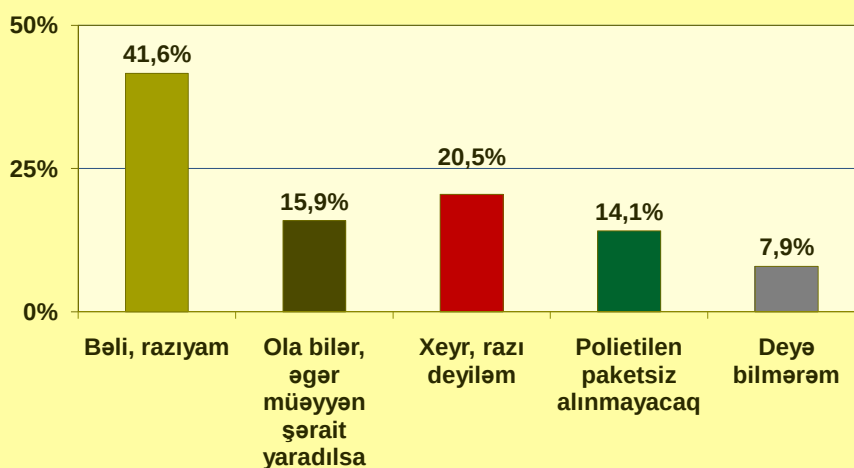
Polietilen paketlərin ziyanına dair respondentlərin rəylərinin paylanması

Polietilen paketlərinin xüsusiyyətləri və ətraf mühitə vurduğu ziyan barədə məlumatlı olmalarının paylanması

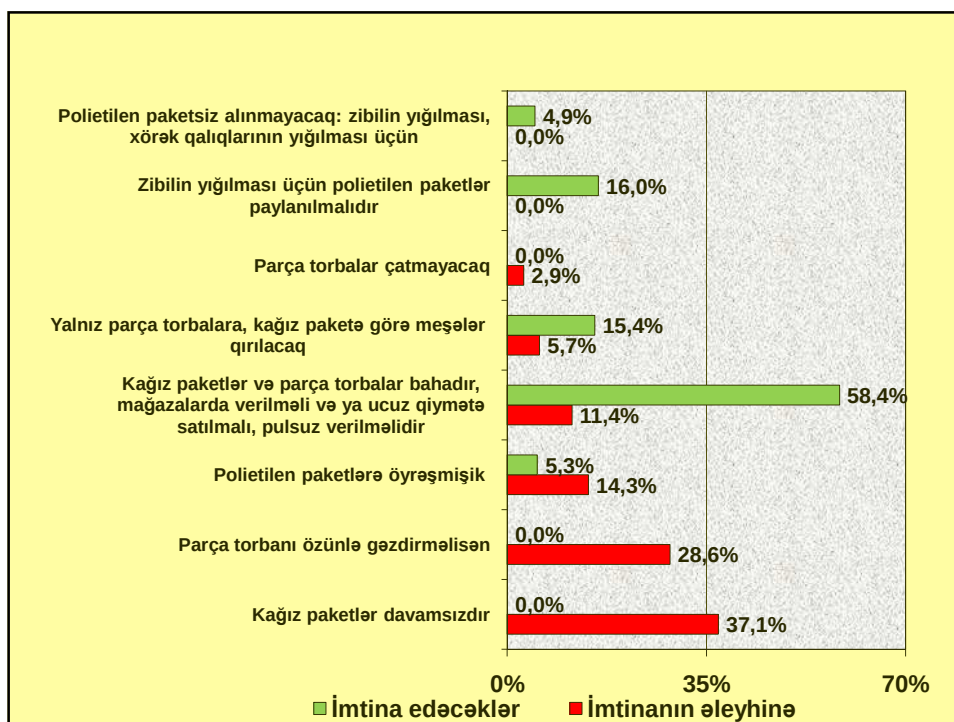

Polietilen yandırılarkən ətraf mühitə və insan sağlamlığı üçün təhlükəli olan zəhərli birləşmələr ayrılması barədə

Respondentlərin polietilen paketlərdən imtina edərək kağız paketlər və ya parça torbalardan istifadə etməyə hazırlıqlarına görə paylanması

NƏTİCƏLƏR

1. Polietilen paketlərin istifadəsindən imtina yalnız ekoloji cəhətdən savadlı istehlakçının formalaşması əsasında həyata keçirilə bilər;
2. Polietilen paketlərdən imtina üçün uzunmüddətli maarifləndirmə kampaniyası təşkil olunmalıdır;
3. Parça torbaların istehsalı və əlverişli şərtlərlə satılması təşkil olunmalıdır;
4. Kağız paketlərin istehsalı məqsədi ilə makulaturanın toplanılması və emalı təşkil edilməlidir;

